

HULP & RECHT

Bij klachten van seksueel misbruik

BAC 17/05/06. 2

2005 T006

Utrecht
uw kenmerk
ons kenmerk
afdeling
onderwerp

2 februari 2006
-
BAC
Klacht M/R 2005/08

PERSOONLIJK/AANTEKENEN
De hoogerwaarde Zuster

Hoogerwaarde Zuster,

Hierbij ontvangt u de resultaten van het voorafgaand onderzoek, zoals bedoeld in canon 1717 ev. CIC, van de Beoordelings- en Advies Commissie (BAC) in de Procedure bij klachten van seksueel misbruik 1) met betrekking tot de klacht die werd ingediend door zuster verder te noemen klaagster; tegen zuster verder te noemen aangeklaagde.

De BAC werd door de diocesane bisschoppen, de militair ordinaris en de hogere oversten benoemd conform art. 7 van genoemde Procedure en bestaat uit:

- mevrouw Mr. Drs. E.J.M. Boogaard-Derix,
- zuster E. Geertsma
- mevrouw Mr. V.N.M. Korte-van Hemel
- de heer Mr. Y.A.J.M. van Kuijk
- de heer Mr. Dr. W.E.M. Leclercq
- mevrouw Mr. M.M. Lenglet
- mevrouw Drs. M. Schulte Kemna
- de heer Prof. Dr. M.H.F. van Uden.

De BAC besprak deze klacht in haar bijeenkomst van 10 januari 2006 en kwam unaniem tot onderstaande beoordeling en advisering.

I. Inleiding

De BAC nam kennis van de bevindingen van de gemachtigde in deze klacht, mevrouw Mr. M.M. Lenglet.

II. Hetgeen klaagster van haar klacht verwacht

In haar klaagschrift stelt klaagster:

- Klaagster hoopt met deze klacht in de eerste plaats te bereiken dat aangeklaagde inziet dat hetgeen zij heeft gedaan niet deugt. Aangeklaagde heeft de gebeurtenissen weliswaar niet ontkend, doch zij ontkent dat het niet door de beugel kan wat zij heeft gedaan. Aangeklaagde gelooft er kennelijk nog steeds in dat haar gedrag goed was.
- Daarnaast mag ook de kloostergemeenschap in kwestie het zich aantrekken dat klaagster het slachtoffer van aangeklaagde is geworden. Door niet ingrijpen van de kloostergemeenschap is een situatie kunnen ontstaan van afzondering van klaagster en aangeklaagde van de rest van de kloostergemeenschap, als gevolg waarvan de beschreven gebeurtenissen gemakkelijk hebben kunnen plaatsvinden zonder dat iemand er iets van heeft gemerkt. Klaagster hoopt dat de kloostergemeenschap ook op de hoogte wordt gesteld van haar gehele verhaal en in die zin ook wordt geconfronteerd met aangeklaagde. Op deze wijze hoeft klaagster zich ten opzichte van de kloostergemeenschap niet langer schuldig te voelen en wordt het voor haar makkelijker om een nieuwe start te maken.

1) Regelingen R.K. Kerkgenootschap Nederland (Nr. 12)

- Klaagster hoopt voorts dat er helderheid komt in de verhouding tussen haar en de kloostergemeenschap. Op dit moment voelt klaagster, vanwege de onzekerheid over de huidige situatie, te veel weerstand om een nieuw werelds bestaan op te bouwen. Als gezegd zou het de diepste wens zijn van klaagster om het kloosterleven, bij voorkeur bij de _____ in _____ te vervolgen.

In haar reactie op het verslag van het gesprek met de gemachtigde benadrukt klaagster:

"Niemand is zeker van zijn of haar roeping bij een intrede. In dat geval wordt het noviciaat niet serieus genomen. De totale overgave is van belang, zoals Jezus vraagt en leerlingen doen; netten neerleggen en volgen. Hierin was ik volkomen zeker, dit te willen doen om vervolgens te doorgronden of dit werkelijk mijn roeping is. Hier ben ik dus niet aan toegekomen."

III. De procedure en de ontvankelijkheid

Klaagster wendde zich tot de juridisch adviseur, Mr. B.J.M.P. Cremers. Deze zond het klaagschrift van 25 oktober 2005 naar de voorzitter van de BAC, de heer Mr. Y.A.J.M. van Kuijck. Deze wees mevrouw Mr. M.M. Lenglet aan als gemachtigde en informeerde de ordinaris.

Op 16 november 2005 had de gemachtigde een gesprek met klaagster. Bij dit gesprek werd klaagster vergezeld door een vertrouwenspersoon, mevrouw _____. Van dit gesprek werd door de bij het gesprek aanwezige secretaris, mevrouw T.A.J.M. Elie, een verslag gemaakt. Het verslag werd conform art. 11.8 van de Procedure aan klaagster toegezonden en – met aanvullingen en wijzigingen harerzijds - retour ontvangen. De aanvullingen en wijzigingen van klaagster werden bij het dossier gevoegd. Het gesprek van de gemachtigde met aangeklaagde vond plaats op 30 november 2005, in aanwezigheid van een vertrouwenspersoon, mevrouw _____. Van het gesprek met aangeklaagde werd door de aanwezige secretaris eveneens een verslag gemaakt. Dit verslag werd conform artikel 11.10 aan aangeklaagde toegezonden en – met enkele aanvullingen en wijzigingen harerzijds - retour ontvangen. Deze aanvullingen en wijzigingen werden bij het dossier gevoegd.

Klaagster heeft gebruik gemaakt van de gelegenheid om - conform art. 11.14 van de Procedure - het dossier in te zien. Zij deed dit – met instemming van moeder- abdis - in aanwezigheid van _____.

Aangeklaagde maakte van dit recht geen gebruik.

Klaagster heeft niet gereageerd na inzage van het dossier.

De BAC heeft voorzover zij dit heeft kunnen nagaan, vastgesteld:

- dat de desbetreffende procedureregels door de gemachtigde zorgvuldig zijn gevolgd;
- dat van een beletsel voor de ontvankelijkheid van de klacht niet is gebleken.

IV. Een samenvatting van de door klaagster gestelde feiten

De klacht betreft de gedragingen van aangeklaagde jegens klaagster in de periode dat klaagster als novice was toevertrouwd aan de zorgen van aangeklaagde, haar novicemeesteres.

Klaagster – die gereformeerd gedoopt en opgevoed is - trad in bij de Zusters _____ op _____, nadat zij een half jaar daarvoor katholiek was geworden.

Zij was toen _____ jaar oud. Klaagster was als novice geheel toevertrouwd aan aangeklaagde. Aangeklaagde begeleidde haar bij de overgang van het burgerlijk bestaan naar het kloosterleven, zoals bijvoorbeeld het leren leven in eenzaamheid, omgaan met het celibaat, afstand van affectiviteit en seksualiteit. In het kader van deze begeleiding vonden vele gesprekken plaats, waarin op basis van vertrouwen over deze onderwerpen diende te worden gesproken. Volgens de Regels diende klaagster als novice alles aan aangeklaagde "bloot te leggen" wat in haar hart op kwam. Als novice werd klaagster door aangeklaagde "op afstand gehouden" van de rest van de kloostergemeenschap.

In die situatie vond intiem lichamelijk contact plaats tussen klaagster en aangeklaagde. Aangeklaagde verzocht klaagster hierover nooit met derden te spreken. Begin 2004 kwam hier een einde aan, omdat aangeklaagde wegens haar gezondheid moest verhuizen naar de ziekenafdeling. Aangeklaagde bleef evenwel druk op klaagster uit oefenen en vroeg haar emotionele begeleiding bij haar te komen vragen, zonder daarover iets tegen anderen te zeggen. Ook gaf ze klaagster te kennen op haar te zullen wachten tot na klaagsters noviciaat. Ze zei klaagster: "Je blijft van mij; ons bestaat nog steeds".

V. De reactie van aangeklaagde

Aangeklaagde ontkent het lichamelijke contact niet, maar bekijkt een en ander vanuit een totaal ander perspectief dan klaagster. Zo stelt aangeklaagde dat zij weliswaar intimiteit bij klaagster zocht, maar haar niet afhankelijk wilde maken of anderszins beslag op haar wilde leggen. Zij dacht dat de liefde van twee kanten kwam en dacht er niemand schade mee te doen. Zij neemt het klaagster kwalijk dat zij er derden bij betrokken heeft. Aangeklaagde stelt "Wij hebben samen gezien dat het fout was en hierover gesproken" en "Ik begrijp niet dat zij niet bij mij terug kwam. Wij hadden dit samen moeten oplossen en ontwikkelen tot iets anders. Zij heeft anderen er bij betrokken."

VI. De beoordeling door de BAC

De BAC constateert dat tussen klaagster en aangeklaagde in elk geval een afhankelijkheidsrelatie bestond. Onbetwist is dat er sprake was van intiem seksueel contact tussen beiden.

Gezien de vaststaande feiten, is de BAC unaniem van mening dat hier sprake is van seksueel misbruik in een afhankelijkheidsrelatie, zoals omschreven in art. 2.3. van de Procedure.

Aangeklaagde beroept zich op het feit dat zij zich er niet bewust van was dat klaagster afhankelijk van haar was. De BAC is unaniem van mening dat dat wel degelijk het geval moet zijn geweest. Klaagster kwam als novice in het klooster en werd meteen onder de hoede gesteld van aangeklaagde. Niet alleen heeft klaagster zich daaraan overgegeven; zij werd ook geacht zich daaraan over te geven en aangeklaagde als haar voorbeeld en leidsvrouw te beschouwen. Mocht door de inhoud van het programma dat klaagster geacht werd te volgen al geen sprake zijn geweest van een pastorale relatie, dan was er door haar formele en feitelijke positie in ieder geval sprake van afhankelijkheid.

Aangeklaagde erkent dat er intiem lichamelijk contact heeft plaats gevonden. Aangeklaagde erkent ook dat zij afstand had moeten bewaren, al lijkt het erop dat zij dat niet vanzelfsprekend vindt. Aangeklaagde geeft er op geen enkele manier blijk van dat zij inzicht heeft in de negatieve gevolgen van haar eigen handelen voor klaagster en het feit dat zij ernstig en verwijtbaar te kort is geschoten in haar verantwoordelijkheden als klaagsters novicemeesteres.

Aangeklaagde gaat er zonder meer van uit dat zij kan terugkeren. Alleen al op basis van anciënniteit, lijkt zij dit zonder meer vanzelfsprekend te vinden. Daarbij gaat zij voorbij aan het feit dat haar terugkeer in de communiteit een eventuele terugkeer van klaagster in de weg kan staan.

Ook ontbreekt het aangeklaagde aan inzicht in de gevolgen voor de communiteit van het gebeurde en in hoeverre die haar eventuele terugkeer in de communiteit in de weg kunnen staan.

VII. Het advies van de BAC

- Klaagster pastoraal te ondersteunen;
- te zorgen voor een sfeer in de communiteit waarin klaagster – los van de vraag of dit voor klaagster (op dit moment) wenselijk is – terug kan keren;
- aangeklaagde te confronteren met de consequenties van haar handelen en te bevorderen dat zij inzicht krijgt in haar gedrag;

- tegen aangeklaagde disciplinaire maatregelen te treffen die er toe leiden dat klaagster in haar wens om in de communiteit terug te keren en haar noviciaat te hervatten, niet belemmerd wordt door de aanwezigheid van aangeklaagde.

Volgens artikel 13.4 ontvangen klaagster en aangeklaagde per gelijke post een kopie van deze beoordeling en advisering.

Uw reactie over de afhandeling van deze zaak (cf. art. 14.1 t/m 14.4) van de Procedure) ziet de BAC met belangstelling tegemoet.

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn,

met de meeste hoogachting,

Mr. Y.A.J.M. van Kuijck,
voorzitter

Mw. T.A.J.M. Elie,
ambtelijk secretaris